

Věc:

Slepá ramena, z.ú. - Staré Město

-u obyvatel Starého Města i blízkého okolí se množí dotazy a připomínky k realizovanému projektu s názvem „**Obnova ekosystému odstavných ramen řeky Moravy**“. Vzhledem k tomu, že dotazy víceméně pramení z nedostatečné informovanosti, chtěl bych vás s průběhem realizace projektu informovat blíže.

Specifikace příjemce dotace: Slepá ramena, z.ú., se sídlem Brněnská 1372, 68603 Staré Město, IČ: 05313031, statutární zástupce - ředitel: Ing. Radek Fojtík

Jedná se o dlouho připravovaný projekt cca od roku 2012 (s 25ti vydanými *právoplatnými povoleními a posudky*) za pomoci oborových odborníků, průzkumu veřejnosti, zahrádkářů, rybářů, myslivců, Povodí Moravy, zástupců Městského úřadu Staré Město, odborníků z životního prostředí, ekologie, spolků, aj.

Individuální dotace subjektu Slepá ramena, z.ú. (*ex post/individuální dotace*) byla poskytnuta Ministerstvem životního prostředí za účelem realizace projektu „**Obnova ekosystému odstavných ramen řeky Moravy**“ v rámci Operačního programu životního prostředí, prioritní osy 4 – Ochrana a péče o přírodu a krajinu, specifického cíle 4.3 – Posílit přirozené funkce krajiny.

Projekt byl schválen MŽP, zahájen dne 1. 11. 2018, ukončení - realizace akce (projektu) 31.12. 2023.

Informovanost: - již v dubnu minulého roku, konkrétně **11. dubna 2019** proběhla na Kongresovém centru ve Starém Městě detailní prezentace celého projektu pro veřejnost (*viz www.sleparamena.cz*), které se zúčastnila jak občanská veřejnost, tak zástupci životního prostředí, zahrádkářů, rybářů, myslivců, Povodí Moravy i zástupců Městského úřadu Staré Město, byly zodpovězeny veškeré aktuální dotazy.

Průběžná informovanost z realizace projektu, včetně fotodokumentace je dostupná na webu Slepých ramen, z.ú.: www.sleparamena.cz

Cílem projektu je propojení vybraných odstavných ramen s řekou Moravou, vytvoření přirozeného přechodu pro ryby, odstranění sedimentů z ramen, odstranění nepůvodních dřevin a jejich náhrada původními druhy a v konečném důsledku zvýšení ekologické stability území. V podstatě se tedy jedná o zaužívané místní názvy - konkrétně o Ramena Čerták I., Čerták II., Rameno Zasypané, Rameno Vytrávené, Rameno Přední Morávka, Rameno Zadní Morávka.

V současné době je hlavní tok řeky Moravy regulován a upraven a nynější koryto řeky Moravy je udržováno v poměrně biologicky sterilním stavu. Dochází tak k základnímu střetu zájmů mezi požadovanými biologickými funkcemi toku a zájmy vodohospodářskými. Tím, že je koryto udržováno v pravidelném dvojitým lichoběžníkovém průřezu s vysvahovanými břehy, břehová zeleň v korytě a jiné překážky jsou odstraňovány, dochází k uměle vytvořené situaci, že je vodou zásobena jen malá část spodního svahu těsně nad hladinou, zatímco břehy svahu jsou velmi suché.

Z uvedených příčin, takto regulovaný tok, plní jen částečně svoji funkci. Schází zde přirozené prostředí pro přežívání řady organismů.

Např. podemílané břehy s úkryty v kořenech pro množství živočichů, bahnité náplavy, mělké vody pro vodní rostliny, rákosí pro vodní ptactvo, břehy bez vegetace nevhodné pro hnízdění apod.

Do značné míry lze lokalitu pro přirozený vývoj, chybějící v hlavní toku Moravy, nalézt v jejích tzv. mrtvých odstavených říčních ramenech.

A s touto myšlenkou jsme do tohoto záměru právě šli. Oživit tzv. Mrtvá ramena a vrátit život do celého tohoto území. Mrtvá ramena jsou v současné době odsouzena k postupnému zarůstání, zanášení a zániku. Chybí zde přirozená spojitost s hlavním tokem řeky Moravy.

Realizovaný projekt „Obnova ekosystému odstavených ramen řeky Moravy“, se tomu snaží svým zásahem zabránit. Jaké zde tedy probíhají práce, s jakým zaměřením a jaký je náš cíl?

Zcela konkrétně u slepých ramen Vytrávené a Zasypané je nutné vyčistit slepá ramena zanesená kaly z místního cukrovaru a směsným stavebním materiálem, ještě za minulého režimu, kdy se na ekologii takřka vůbec nedbalo. Je nutné vykácení stávající agresivní zeleně a odtěžení značné části násypů, vytvořit umělé valy a postupně navodit přirozené podmínky.

Rekonstrukce břehových porostů je jednou z významných akcí tohoto projektu. Agresivní stromová zeleň především javoru jasanolistého a akátu bude nahrazena výsadbou původních dřevin. Dle etap projektu je ve schváleném plánu vysadit přibližně 36 tisíc stromů a keřů přirozených porostů, jako např. dub, jilm, habr, lípa topoly, vrba, keře jako brslen, svída, kalina a keřové vrby. Výsadba bude provedena citlivě a účelně, aby zapadla do přirozeného *prostředí (vše v souladu s projektem a právoplatnými povoleními)*.

Propojení s řekou Moravou umožní nadjezd a podjezd Kunovského jezu, v rámci revitalizace bude tedy obnoven vtokový objekt do odstaveného ramene Čerták a v podjezí výtokový objekt z ramene Vytrávené, nejedná se ale o plné propojení s řekou, spíše o dostatečné dotování systému vodou a rozvoji fauny v daném prostředí, tím že se slepá ramena zprůtoční. Mělké vodstvo a úprava břehů bude ideální pro vodní ptactvo a chráněné druhy živočichů, které by jinak vyhynuly. Dalším jistě výrazným přínosem bude zvýšení spodní vody jak pro místní obyvatele, tak pro celý ekosystém. Samozřejmě to je další pozitivum, zvláště v dnešní době, když celý svět bojuje se suchem. Tím, že dojde k propojení ramen Zasypané a Přední Morávka, docílíme toho, že celá oblast bude přiměřeně zásobena vodou a nebude docházet k vysychání a přeměně celého vodního prostředí. Tímto chceme vytvořit unikátní ekologické oživení mrtvých ramen, které bude mít význam i přínos jak pro obyvatele celého Starého Města, tak pro budoucí generace.

Květen, 2020

Ing. Radek Fojtík, *statutární zástupce – ředitel, v.r.*